

Grundplan för informationskompetens för skolorna i Kalmar län

VISION

2010 är biblioteksverksamheten en naturlig del i skolutveckling och elevernas och lärarnas arbetssätt

Strategi

2006 finns i Kalmar län en gemensam grundplan för informationskompetens att anpassa till de lokala skolorna och deras förutsättningar

Utgångspunkt

Regionbibliotek Kalmars Skolbiblioteksvision, godkänd av PKN i Kalmar län april 2005, Nationella styrdokument för skolan, Myndigheten för skolutveckling samt "Bibliotekens roll i lärandet" (Länsbiblioteket i Stockholms län)

Skolbibliotekets pedagogiska roll:

Skolbibliotekets pedagogiska funktion innebär att det ska höja kvaliteten på elevers lärande i skolan.

För att bidra till lärande måste biblioteket verka genom undervisningen, dvs via lärare och de skoluppgifter eleverna arbetar med.

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av förskolan

- Barnen vet vad ett bibliotek är
- Barnen känner till olika typer av böcker
- Barnen har lust att läsa och lära

Tips

Samarbete med BVC, familjecentrum och förskola – barnen bjuds in till biblioteket; visning, högläsning, boklek etc.

Barnen får en bok som hämtas på biblioteket

Bibliotekspersonal medverkar på föräldramöten
Förskolepersonal får tips på nya böcker och hjälp till lässtimulans av bibliotekspersonal

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av femte skolåret

- Har kunskap om olika typer av medier
- Använder uppslagsverk och fackböcker
- Hittar från katalog till hylla
- Förstår enklare sökstrategier på Internet
- Jämför fakta i olika texter/källor och värderar dem

Tips

Regelbundna besök på skolbibliotek/folkbibliotek

Sökövningar med hjälp av bibliotekarie/lärare i uppslagsverk, fackböcker och OPAC (bibliotekskatalogen på nätet)

Visning av tidningar och tidskrifter, tryckta såväl som elektroniska, samt olika typer av ljudböcker och e-böcker

Genomgång av klassifikationssystemet, anpassat till den lokala uppställningen

Visning av databaser/länksamlingar, t.ex Länkskafferiet, NE, Annas burkar

Genomgång av källkritik via Kolla källan, www.skolutveckling.se/skolnet/kolla

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av nionde skolåret

- Hittar från katalog till hylla
- Har kunskap om olika sökstrategier, i både tryckta och elektroniska medier
- Är medveten om olika steg i sökprocessen
- Formulerar relevanta sökord
- Har kännedom om och färdighet att söka i olika databaser
- Granskar och jämför fakta från olika källor
- Förstår att ange den källa varifrån kunskapen inhämtats och varför

Tips

Övningar att hitta från uppgift i OPAC:en till bokens plats på hyllan

Genomgång av sökmotorer och länkkataloger

Genomgång av informationssökningsprocessen

Repetition av Kolla källan och diskussion om vikten av källkritik

Formulering av relevanta sökord kan innebära att diskutera och ringa in problemet i dialog med lärare/bibliotekarie

Ex. på databaser:

- Länkskafferiet
- Artikelsök, Presstext och Mediarkivet
- Bibliotek.se
- NE, Britannica
- Alex
- Landguiden

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av gymnasieskolans tredje år

- Känner till de vanligaste informationskällorna utöver bibliotek, böcker etc; arkiv, museer och källor såsom specialister och forskare
- Avgränsar ämnet och formulerar relevanta sökfrågor
- Använder några viktiga sökverktyg
- Använder en sökstrategi
- Känner till offentlighetsprincipen, sekretesslagen, datalagen och upphovsrätten
- Använder ett analytiskt tänkande, granskar kritiskt och jämför fakta från olika texter och källor

Tips

Repetition av informationssökningsprocessen

Ex. på ytterligare databaser och länksamlingar (bl.a fria resurser):

- PION
- Infomedica
- Statliga myndigheters webbplatser
- Referensbiblioteket.se

Inför eventuella förändringar i samband med Gymnasieskolan 2007 kan målen för tredje gymnasieåret komma att revideras

Kalmar i november 2005

Bilaga med hänvisning till olika styrdokument

Förskola

Ur Lpfö 98

”Förskolan skall lägga grunden för ett livslångt lärande” (s.8)

”Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap ... är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde ... ” (s.9)

”Förskolan skall ... ta till vara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen”

Grundskola

Ur SKOLFS 94 : 1/ Lpo 94

2.8

rektors ansvar

”...Rektor har ... ett särskilt ansvar för: skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning ... och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex bibliotek ...”

Skolans uppgifter:

”Eleverna skall kunna orientera sig i en komplex verklighet med ett stort informationsflöde... Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden...”

Ur Kursplanerna:

”... eleven... utvecklar sin förmåga att använda olika informationskällor och ett kritiskt förhållningssätt till dessa.”

”Genom att orientera sig i olika informationsmiljöer och använda olika informationskällor får eleverna insyn i de möjligheter och problem som IT-samhället medför. Att söka, granska, välja, strukturera, kritiskt värdera, integrera och redovisa information på skilda sätt ...”

” ... utvecklar förmågan att utnyttja olika möjligheter för att hämta information, tillägnar sig kunskap om mediers språk och funktion samt utvecklar sin förmåga att tolka, kritiskt granska och värdera olika källor och budskap.”

Gymnasium

Ur Läroplan

2.1 Kunskaper. Riktlinjer. Läraren skall:

”se till att eleverna tillägnar sig bok-och bibliotekskunskap...”

2.6 Rektors ansvar:

”att arbetsmiljön i skolan utformas så att eleverna får tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra hjälpmedel för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, bl.a bibliotek, datorer och andra tekniska hjälpmedel”

Ur Programsmål

Skolans ansvar:

”-kan använda datorer och informationsteknik på ett sätt som stärker förståelse, begreppsutveckling och kommunikation samt har kunskaper om informationsteknikens möjligheter och problem”

Kurser och kursplaner

SKOLFS 2000:3

Svenska A

Mål

”Elevens skall kunna inhämta, värdera och ta ställning till information och kunskap från bibliotek och databaser...”

Kriterier för betyget godkänt:

”Eleven gör enklare informationssökningar på bibliotek och i databaser och resonerar om källornas tillförlitlighet.”

Regionbibliotek Kalmar november 2005